

HÍRMONDÓ 2023/1

Siketvakok Országos Egyesülete

Kedves Olvasók!

Hírlevelünk jelen számában megismerhetik elemi rehabilitációs részlegünk egyik új munkatársát, tájékozódhatnak társszervezeteink híreiről, a 2023-ban esedékes nyugdíjmelésről és egyéb, a mindennapi életet érintő változásokról. Informálódhatnak a januárhoz kapcsolódó népszokásokról és vízkereszt ünnepéről, valamint olvashatnak további hírekről, érdekességekről.

Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!

Taskovics Adél, szerkesztő

TARTALOM

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK	2
Az elemi rehabilitáción dolgozó, új munkatársunk, Zelenka Zsófia bemutatkozása	2
TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI	3
EDbU 20 – ünnepi interjúsorozat a szervezet alapításának huszadik évfordulója alkalmából.....	3
Fontos információk az Európai Fogyatékossági Kártyáról	8
HÍR, ÉRDEKESSÉG	11
Nyugdíjmelés 2023-ban.....	11
Milyen változások léptek még életbe 2023. év elején?	11
Megyéink neve vármegyére változott	13
Fontos információ a Budapesti Közlekedési Központ honlapjáról.....	13

Újévi hiedelmek, babonák, népszokások.....	14
Mit ünneplünk január 6-án, vízkeresztkor?	15
Nyolc érdekesség XVI. Benedek pápáról	17
Paul Alexander: az ügyvéd, aki élete legnagyobb részét vastüdőben töltötte	19
Látványos fotó készült a lélegző növényekről.....	20
A Föld legcsendesebb helye, ahol senki sem bírta eddig 55 percnél tovább	21
Görögország csodája – a Korinthoszi-csatorna	22
A Halhatatlanok hídja a Huangshan hegyen, Kínában	22
A szemüveg története	23
Hét titokzatos rejtély a múltból, ami valódi értelmet nyert	25
Pókselymes tejet fejhetnek a kecskékből	27
A HÓNAP VERSE	28

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK

Az elemi rehabilitáción dolgozó, új munkatársunk, Zelenka Zsófia bemutatkozása

Gyógypedagógusként látássérült gyermekek korai fejlesztésével, és súlyosan halmozottan sérült gyerekekkel foglalkozom 1993 óta, mióta a tiflopedagógia-oligofrénpedagógia szakon végeztem a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán. Négy éve látásnevelő- és utazótanár vagyok a Vakok Iskolájában. A Siketvakok Országos Egyesületében ebben a hónapban kezdtem el dolgozni, funkcionális látásvizsgálatok, látástréning végzésével, részmunkaidőben. Várom a találkozásokat az egyesület tagjaival!

TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI

EDbU 20 – ünnepi interjúsorozat a szervezet alapításának huszadik évfordulója alkalmából

Az Európai Siketvak Unió (EDbU) idén ünnepli alapításának huszadik évfordulóját. Ebből az alkalomból készülő interjúsorozatomban szeretném bemutatni a tagállamokban élő siketvak személyek és az őket tömörítő szervezetek életét. Mindezt az egyesületek elnökeit megszólaltatva igyekszem megtenni.

Első interjúalanyom Peter Vanhoutte, a belga Anna Timmerman Egyesület vezetője, akit a személyére irányuló kérdések után a siketvak személyekért végzett munkájáról is meséltettem, hazai és nemzetközi szinten egyaránt.

- Milyen iskolai végzettségekkel rendelkezik?

- Vallástudományból mesterszakon diplomáztam, fizioterápiából és a motorikus készségek fejlesztéséből pedig alapdiplomát szereztem.

- Szüksége volt speciális támogatásra vagy szolgáltatásokra az iskolában?

- Igen, egy Braille kijelzővel ellátott laptop, illetve egy írótolmács volt a segítségemre. A tananyagokat, mint például a könyveket vagy a kurzusokhoz kapcsolódó egyéb, írott szövegeket CD lemezen kaptam meg és szintén a Braille kijelzőmmel olvastam el. A vizsgáimat nem csupán az arra kijelölt időszakban tehettem le, hanem a tanév során bármikor, amint úgy éreztem: készen állok rá. A kollégiumban önkéntes diáktársak voltak segítségemre a háztartási munkában.

- Hogyan tölti a szabadidejét?

- Szeretek úszni, sétálni az erdőben vagy a tengerparton. Szívesen kerékpározom és lelkesedem minden olyan zenéért, aminek jól érzékelhető ritmusa van, például a diszkó. Kedves elfoglaltságom még a tánc, az olvasás, a főzés és a bulizás.

- Milyen különleges segítséget vesz igénybe az idegen nyelvek tanulásához?

- Ehhez elengedhetetlen, hogy legyen egy írótolmácsom, valamint az anyagoknak - könyvnek, feladatoknak, szövegeknek - rendelkezésemre kell, hogy álljanak digitális formában a számítógépemen. Így tudom elolvasni, kitölteni őket. A kiejtést pedig úgy tanulom meg, hogy fonetikusán is leírom a szavakat.

- Most beszéljünk egy kicsit a belga siketvakokat tömörítő egyesületről! Mikor jött létre a szervezet?

- Az Anna Timmerman Egyesületet siketvak gyermekek szülei és néhány szakember hozta létre 1983-ban. Jelenleg mind a közgyűlés, mind a vezetőség tagságának több, mint a fele egyidejű látás-és hallássérüléssel érintett személy.

Az egyesület fő célja, hogy válaszoljon a siketvak gyerekek és felnőttek speciális szükségleteire. Olyan személyeket is magába foglal, akik közvetetten érintettek - családtagok, önkéntesek, tolmácsok, valamint az ellátásban (iskolákban, intézményekben, stb.) dolgozó szakemberek. Jelenleg nincs strukturális finanszírozásunk, forrásaink.

Közgyűlésünk 18 főből áll, közülük 11 siketvak, egy pedig családtag, aki a kétszeres érzékszervi sérüléssel érintett hozzátartozóját képviseli.

- Mik az egyesület főbb tevékenységi körei?

- Információk terjesztése a weblapon, elektronikus magazinon (e-zine), illetve e-mailen keresztül mindazok számára, akik többet szeretnének tudni a siketvakságról és az egyesületünk munkájáról is tájékozódni
- Kommunikációs tréningek szervezése, előadások tartása a siketvaksággal kapcsolatban;
- Az érintettek érdekeinek védelme, támogatás nyújtása;
- Együttműködés a siketekért és a vakokért tevékenykedő egyesületekkel, a Helen Keller Klubbal, mely havi egy alkalommal rekreációs foglalkozást szervez.

- Ki volt Anna Timmerman, aki után az egyesület a nevét kapta?

- A XIX. század első felében élt Belgiumban, Bruges-ben. A Siketek és Vakok Királyi Intézetének lakója volt, ám nem ez a legfontosabb tudnivaló vele kapcsolatban. Ami igazán különlegessé teszi ezt a hölgyet, hogy ő volt az első olyan siketvak személy Nyugat-Európában, aki a speciális szükségleteire szabott oktatásban részesült. E történelmi jelentőségű tény emlékének megőrzéséért döntöttünk úgy, hogy róla nevezzük el az egyesületet.

- Mi az a legnagyobb változás, ami az egyesület megalapítása óta állt be a belga siketvak személyek életében?

- Ennek kapcsán több dolgot is fel tudok sorolni.

- Van egy tanácsadó testület, mely a siketvak személyeket és családtagjaikat is támogatja otthon vagy a munkahelyükön.

- Egy rehabilitációs program, melyet a Genti Egyetemi Kórház Rehabilitációs részlege ajánl fel látássérülteknek.
- Egy foglalkoztató otthon a többszörösen sérült siket emberek számára: ez egy olyan egység, ahol azokat a siketvak felnőtteket fogadják be, akik nem tudnának önállóan élni.
- A siketvak személyek évente 220 órás tolmácsolást kapnak. Ez hatalmas segítséget jelent találkozókhöz, banki-vagy épp biztosítással kapcsolatos ügyintézéshez, orvoshoz menetelhez stb.
- Sok siketvak jut személyi segítőkhöz kapcsolódó költségvetéshez annak érdekében, hogy önmaguknak szervezhessék meg a támogatást, a szolgáltatásokat, amelyekre szükségük van. Ezek a mindennapos tevékenységekre irányulnak, mint például bevásárlás, főzés, szabadidős tevékenységek, posta, bank, vagy épp a számítógépen végzett munka.

- Mikor kezdődött az Ön munkája az egyesületen belül?

- Az egész 1989-ben vette kezdetét, amikor felkértek, hogy képviseljem én az Anna Timmerman Egyesületet a Helen Keller Világkonferencián, melynek Stockholm adott otthont. 21 éves voltam ekkor.

- Mi a legjelentősebb eredmény, a legnagyobb dolog, amit az egyesület elnökeként ért el?

- Egy kommunikációs képzési csomag kidolgozása, a hozzá kapcsolódó CD lemezzel és könyvvel, mely az elsajátításra szánt anyagot tartalmazza. Ezzel egyaránt meg kívántuk szólítani a szakembereket, a siketvakokat, családtagokat, tolmácsokat, önkénteseket, barátokat. Röviden mindenkit, aki ebben a témában érdekelt lehet.
- Összeállítottunk egy másik csomagot is, "Tapasztald meg a siketvakságot" névvel. Ezzel a középiskolai diákokat és a szakembereket céloztuk meg. Adva volt számukra a lehetőség, hogy egy rövid időre megtapasztalhassák, átérezhessék, milyen egyidejű látás-és hallássérüléssel élni. Ez egy érzékenyítő program, egy csendes és sötét helyiségben.
- Örömmel tölt el az is, hogy az elnökségem ideje alatt nőtt az évenként megigényelhető tolmácsolási óraszám. Amikor a tisztségembe léptem, ez évi 36 óra volt csupán, most pedig 220 óránál tartunk.

- Mi jelenti a munkájában a legnagyobb kihívást?

- A fiatal siketvak személyek hiánya, akik átvennék, folytatnák az általam megkezdett munkát.

- Nincs pénzbeli támogatás, mindent önkéntesek csinálnak.
- Sok kezdeményezés van, mely a siketvakokért jött létre és mindegyik másik egyesülethez tartozik. Az együttműködés komoly kihívást jelent.

- Honnan várhat segítséget a nehéz helyzetek megoldásához?

- A mindennapi életben felmerülő, legnehezebb helyzetekben a személyi segítőkre bízom magam.
- A Rehabilitációs Egység kommunikációs, és a mobilitással kapcsolatos tréningeket is kínál, segítenek az informatika tanulásában, mindennapos tevékenységek - például főzés - elsajátításában. Ezekon túlmenően pszichológiai jellegű támogatással is szolgálnak. Segítenek megbirkózni a siketvaksággal, az érintett életében fontos személyekkel szoros együttműködésben.
- A szociális munkások a technikai segédeszközökkel kapcsolatban nyújtanak támogatást - információk adása, pénzvisszatérítés, vagy épp a megvásárláshoz szükséges anyagi támogatás megigénylése. Ráadásul más, társadalmi élettel kapcsolatos előnyök elérésében is lehet rájuk számítani.

- Milyen módon jutnak hozzá a belga siketvak személyek ahhoz a támogatáshoz, amelyre a mindennapi életben szükségük van (kommunikáció, közlekedés, szociális kapcsolatok stb.)?

- A Vakok Rehabilitációs Központjának van néhány speciális szolgáltatása a siketvakok számára. Gondolok itt például a kommunikációs tréningre, közlekedéssel kapcsolatos oktatásra, Braille tanulására, vagy éppen az arra irányuló képzésre, hogy miként kell használni a számítógépet vagy az okostelefont. Főzést is oktatnak. A szociális munkások otthonaikban látogatják meg az érintetteket, vagy telefonon tájékoztatják őket arról, hogy milyen lehetőségeket vehetnek igénybe. Amikor az adott személy eldönti, melyik típusú támogatásban részesülne a legszívesebben, a szociális munkás igyekszik felvenni a kapcsolatot az adott szolgáltatóval.

- Miként segíti az Önök egyesülete a siketvak gyermekeket abban, hogy hozzáférésük lehessen a kommunikációhoz és az oktatáshoz?

- Ha a siketvak gyerekek "átlagos", tehát integrált, iskolába mennek, specializált jelnyelvi tolmács van mellettük minden tanórán. A veleszületetten siketvak gyerekek számára van egy iskolánk Brugesben, rájuk szabott oktatási programmal. A siketek iskoláiban különleges odafigyelésben és támogatásban részesülnek az Usher-szindrómás tanulók.

- Milyen eszközökkel, szolgáltatásokkal tudják segíteni az egyesület tagságát az önálló életvitelben?

- Van például fluoreszkáló kabátunk a siketség és a vakság szimbólumaival, hogy növelje láthatóságunkat a forgalomban. Ennek köszönhetően az érintettek biztonságosabban tudnak közlekedni.
- A kormány olyan eszközökre ad támogatást, mint a nagyító képernyők és szoftverek, Braille kijelzők, hallókészülékek, cochleáris implantátumok, egyéb segédeszközök.
- A találkozókön, szociális étellel kapcsolatos rendezvényeken jelnyelvi tolmácsok segítenek minket, hogy egyenlő eséllyel férhessünk hozzá az információkhoz, a kommunikációhoz. Ha kell, előadásokon, utazások alkalmával is a segítségünkre vannak.
- A személyi segítőkre számíthatunk a főzésben, bevásárlásban, postára vagy bankba történő látogatáskor, ha kórházba vagy idősek otthonába megyünk. Velünk vannak a szabadidős tevékenységek végzésénél, sétáláskor, kerékpározáskor, háztartási munka elvégzése közben stb.
- Vannak olyan szolgáltatók, amelyek önkéntes segítőt rendelnek ki mellénk, ha uszodába megyünk, vagy épp megbeszélésekre.

- Most térjünk át néhány kérdés erejéig a nemzetközi tevékenységére! Hogyan kezdte el a munkáját az Európai Siketvak Unióban?

- Az EDbU 2003-as megalapításánál már jelen voltam Dániában. Vezetőségi tagként viszont csak 2013-ban kezdtem el tevékenykedni a szervezetben.

- Mik a napi feladatai az EDbU-n belül?

- 2017 óta az EDbU úgy van bejegyezve Belgiumban, mint egy nemzetközi, nonprofit szervezet. Én a belga jogi rendszerhez kapcsolódó adminisztrációért felelek (alapszabály, pénzügyi beszámolók, adók, stb). A legutóbbi vezetőségi ülésen én lettem az EDbU adománygyűjtésének felelőse.

- Milyen szerepet/szerepeket töltött be az Európai Siketvak Unióban annak megalapítása óta?

- Vezetőségi tagságom első éveiben találkozókat (vezetőségi üléseket) szerveztem Belgiumban.

- Mi az EDbU legfontosabb célkitűzése, elvégzendő feladata?

- 2018-ban Brüsszelben, az Európai Parlamentben jártunk. Itt bemutattunk egy állásfoglalást a siketvakok jelnyelvi tolmácsairól, valamint a kommunikációhoz és az információkhoz való joguk állásáról Európában. Bízom benne, hogy az állásfoglalást a közeljövőben elfogadja az EP.
- Remélem azt is, hogy a piros-fehér botot mielőbb sikerül elfogadtatni a siketvakok hivatalos jelképeként, az összes európai országban.
- Szeretném az Európai Parkolókérdőívvel kapcsolatos jogok harmonizálását az EU teljes területén, a siketvak személyek bevonásával.
- Jelentős lépés lenne egy Európai Referencia Központ megnyitása, hogy minden hasznos információt, jó praktikát megoszthassunk egymással, szintén az egész kontinenst felölelő módon. Itt csupa olyan dologra gondolok, ami inspiráló és hasznos lehet az EdbU minden tagja számára.
- Végül, de nem utolsósorban szorgalmaznám az Európai Fogyatékosági Kártya széleskörű elterjesztését a siketvak személyek bevonásával. Ez könnyű hozzáférést biztosítana számunkra is a sporthoz, a kulturális eseményekhez, de a külföldre történő utazást, ottani tartózkodást is egyszerűbbé tenné.

(Az interjút készítette, angol nyelvről fordította: Taskovics Adél)

Fontos információk az Európai Fogyatékosági Kártyáról

Az Európai Fogyatékoságügyi Fórum (EDF) honlapján olvastam a hírt, hogy a kontinensen belül egy egységes, Európai Fogyatékosági Kártya bevezetését tervezik. Ennek célja az lesz, hogy egyszerű, kézzel fogható lehetőséget biztosítson a fogyatékoság felismertetésére, például az EU tagállamain belül történő utazáskor. Mindezek mellett kulturális-, sport-és egyéb, szabadidős tevékenységek végzése közben is hasznát vehetik majd az érintettek. Az EU nyolc tagállamában jelenleg is használatban van, egy kísérleti projekt keretein belül. Az Európai Bizottság jövőbeni javaslatával igyekszik elősegíteni, hogy minél több tagállamban tudomást szerezzenek róla és használják.

Jelenleg az alábbi országokban lehet igénybe venni:

- Belgium;
- Ciprus;
- Észtország;

- Finnország;
- Olaszország;
- Románia;
- Szlovénia.

Az erre vonatkozó kísérleti projekt 2016-ban kezdődött és 2019-ben le is zárult, ám a legtöbb országban továbbra is használatban maradt a fogyatékoságot igazoló dokumentum, melynek igénylése önkéntes alapon történik és egyelőre azok számára adott, akik a fentebb felsorolt tagállamok valamelyikében tartózkodnak (ideiglenesen is akár).

A mintaprojekt lezárását követően az Európai Bizottság értékelő tanulmányt készített, mely pozitív eredményt hozott. Eszerint a 2021-2030-as Európai Fogyatékosáügyi Stratégia egyik legfontosabb feladata éppen az Európai Fogyatékosági Kártya mind szélesebb körben történő elterjesztése lesz. Az Európai Bizottság várhatóan 2023 végéig nyújtja be az erről szóló stratégiáját.

Az okmányokat továbbra is a kísérleti projekt során meghatározott feltételek szerint állítják ki. Végleges formájukat csak akkor nyerhetik el, ha az Európai Bizottság javaslatát az EU intézményei megvitatják és elfogadják. Ez akár több évbe is beletelhet.

A javaslat formáját illetően még nem rendelkezünk ismeretekkel. Lehet, hogy ez egy olyan rendelet lesz, amely teljes egészében alkalmazandó az összes uniós országra, vagy egy irányelv, azaz egy olyan jogalkotási törvény, amely célokat tűz ki, de az egyes nemzetek jogszabályaihoz kell adaptálni. Az is elképzelhető, hogy valamilyen más, jogi formába öntik majd.

A kártya azonban biztosan nem lesz európai szinten használatos a 2023-as esztendőben. A javaslat összeállítása is csak a folyamat kezdetét jelenti majd. Utána tárgyalások lesznek az EU intézményei (Európai Parlament és az EU Tanácsa) között, ennek során döntenek a végleges szövegről. Ez több évig is eltarthat, és a végére a kártya jelenlegi formája teljesen átalakulhat.

Azt, hogy milyen is lenne a legideálisabb kártya, az EDF fogalmazta meg még 2022-ben. A jogosultságok közé, melyeket igénybe lehet venni általa, olyan területeket soroltak, mint a csökkentett árú, vagy éppen ingyenes személyszállítás, segítség igénylésének a lehetősége, ingyenes vagy csökkentett viteldíj a segítő személyek számára.

Előírás lesz egy Eu-szintű weblap elkészítése, minden tagállam nyelvén elérhető tartalmakkal, mely az összes praktikus információt tartalmazza: hol lehet hozzájutni, milyen a formája, az előnyök és elfogadó helyek adatbázisa.

Kinézetét tekintve egy hitelkártyához hasonlatosnak írták le, mely jól megkülönböztethető az EU Parkoló-kártyától.

A korábban nyújtott szolgáltatások, támogatások – kultúra, szabadidő, sport – mellett az oktatás vagy a munkavállalás területén is előnyöket biztosít. Az adott országban ideiglenesen tartózkodók számára az állampolgárokkal egyenlő mértékű hozzáférést kell, hogy elérhetővé tegyen a segédeszközökhöz, a megfizethető kommunikációs támogatáshoz. Ugyanez vonatkozik az oktatásra is, mellyel kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy az uniós mobilitási programokban – pl.: Erasmus+ - résztvevőkre is vonatkoztatni kell ezeket a szabályokat. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az egyetemeknek ugyanolyan szintű támogatást kell nyújtaniuk a fogyatékossgal élő cserediákoknak.

Munkavállalás: a fogyatékossgal élő személyeknek ideiglenes rokkantsági ellátásban kell részesülniük a tagállamban, amíg megtalálják helyüket az országban és a munkaerő-piacon.

Ahhoz, hogy ez a projekt valóban sikeresen működhessen, több tényezőnek is meg kell valósulnia.

Az Uniónak célzott finanszírozási alapot kell létrehoznia a kártya forgalomba hozására, a honlap elindítására, valamint garanciát is kell vállalnia azért, hogy a folyamatosan fennálló szükségletekről – nyomtatás, adminisztráció – gondoskodni tud.

Egy széleskörű, mindenki számára hozzáférhető, ismeretterjesztő kampányt kell indítani, mely minden EU-tagállamra kiterjed, és amely minden érdekelt résztvevőt informál. Optimális esetben a felhasználókat, tehát a fogyatékossgal élő személyeket, a támogatott szolgáltatásokat nyújtó személyeket, hogy ők is értesüljenek a lehetőségről és elfogadják azt, valamint a nagy nyilvánosságot is megcélozza majd.

Elengedhetetlen a szoros együttműködés a fogyatékossgal élő személyekkel, különösen azok képviselői szervezeteivel.

A kártya története mostanra több, mint egy évtizedes múltra tekint vissza. A róla szóló ismeretterjesztés 2011-ben kezdődött, ekkoriban még Európai Mobilitási Kártya volt a neve.

2015-ben sikerült tenni egy nagy lépést a megvalósítás felé, amikor az Európai Bizottság közzétett egy felhívást a 8 tagállamot érintő kísérleti projektekre. Arról, hogy milyen jogosultságok váljanak elérhetővé, az érdekelt tagállamok képviselői az Európai Bizottsággal közösen tárgyaltak, melyben az EDF is részt vett.

Forrás: Edf-feph.org

(Angol nyelvről fordította: Taskovics Adél)

HÍR, ÉRDEKESSÉG

Nyugdíjemelés 2023-ban

Tájékoztatjuk tagjainkat arról, hogy az öregségi nyugdíj és egyéb ellátások is 10%-kal emelkednek január 1-től. Ide tartozik többek között az özvegyi nyugdíj, árvaellátás, rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás, fogyatékosági támogatás, vakok személyi járadéka. A januári ellátások tehát már az emelt összegben érkeznek. A minimálbérrel együtt emelkednek 2023-ban a családtámogatások összegei is, így a gyed (gyermekgondozási díj) és a gyermekek otthongondozási díja (gyod) is emelkedik 15%-kal, azaz bruttó 232 ezer forintra. Az ápolási díj alapösszege és az emelt összegű ápolási díj, valamint a kiemelt összegű ápolási díj is jelentősen emelkedik. A minimálbér és a garantált bérminimum is nő 2023-tól. A gyermekek otthongondozási díja 2023-ban is a minimálbér összegével egyezik meg.

dr. Babinszki Vera, Jogász

Milyen változások léptek még életbe 2023. év elején?

- Szja-mentességet kapnak a 30 éven aluli anyák

A harminc év alatti, gyermeket vállaló nők számára kiterjesztette a kormány az szja-mentességet. A babaváró hitel igénybevételére továbbra is lesz lehetőség.

- Nem kell, hogy nálunk legyen a jogosítvány vezetés közben

Január 1-jétől nem minősül jogsértésnek az, ha a jármű vezetője nem tartja magánál a jármű vezetésére jogosító vezetői engedélyt, valamint a jármű forgalmi engedélyét, számolt be róla a rendőrség.

- Drágul az autópálya-matrica

A havi autópálya-matrica díja 8900 forintra, a tíz napig használható pedig 5500 forintra emelkedett 2023 elejétől. A tizenhárom hónapon át érvényes országos jogosultságot személygépkocsikra az inflációkövető árnál közel ötezer forinttal olcsóbban, 49190 forintért lehet megvásárolni.

- Könnyebb lesz lejutni a horvát tengerpartra

Horvátország 2023. január 1-jétől a schengeni övezethez tartozik, így szabadon átjárható lesz Magyarország és Horvátország 344 kilométer hosszú közös határszakasza. A 2023-as év első napján déli szomszédunknál bevezették az eurót, innentől az a hivatalos fizetőeszköz. A kunát 7,5345-ös rögzített euróárfolyamon váltják át a horvát bankokban és postahivatalokban. Akinek jelentős összegek maradtak meg valamelyik korábbi nyaralásról, annak sem kell aggódnia, mert a Horvát Nemzeti Bankban (HNB) korlátlan ideig ingyen lesz átváltható.

- Változott az orvosi ügyeleti rendszer

2023. január 1-jétől átalakult az orvosi ügyeleti rendszer. Ettől fogva Budapest kivételével este 10 óra után az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) látja el a házi orvosi és a házi gyermekorvosi ügyeletet, míg a fogorvosi ügyelet marad önkormányzati kézben.

- Nem kell nyelvvizsga a diplomához

Az egyetemek döntenek el, milyen feltételekhez kötik a diploma megszerzését. Az állam a saját részéről beéri egy sikeres záróvizsgával. A módosítás értelmében a 2021. augusztus 31-ét követően záróvizsgát tett, ám oklevelet nem szerzett hallgatók vagy volt diákok számára ki kell adni a diplomát akkor is, ha nincs nyelvvizsgájuk. Ezenkívül a jövőben a bizonyítványt és a kreditigazolásokot is elérhetik majd a hallgatók digitális formában, illetve a diákok kreditelismeréseire a többi egyetem is hozzáférhet ezentúl. A tanév hossza 12 hónapra nő, a félévek hosszát viszont öt hónapban maximálják, így az egyetemek döntése szerint sokkal rugalmasabb képzés jöhet létre.

- Megszűntek a SZÉP-kártya alszámlái

December végén jelent meg a Magyar Közlönyben a Széchenyi Pihenő Kártya (SZÉP-kártya) alszámláinak megszüntetését szabályozó rendelet. A jogszabály szerint január 1-jétől összevonták a korábbi szálláshely, vendéglátás és szabadidő zsebeket, így összeadódnak az azokban feltöltött összegek – írta az MTI.

A kártyával fizethető szolgáltatások ugyanazok maradnak, csak január 9-től a szálláshely zsebről lehet majd mindenért fizetni, amit korábban a három zseb bármelyikéről lehetett – közölte az OTP. A korábban a vendéglátás és a szabadidő zseben lévő pénzeket január 8-án átvezetik a szálláshely zsebre.

Az el nem költött összegek díjterhelése nem változott, a 2022. október 15. előtt utalt összegeket 2023. május 31-ig lehet díjmentesen

felhasználni, az el nem költött összegre június 1-jén terhelik a 15 százalékos díjat.

Forrás: Metropol.hu és Hovege.hu

Megyéink neve vármegyére változott

Az Alaptörvény 11. módosítása értelmében 2023. január 1-jétől a megyék neve vármegyére változott. Meg is érkeztek a vármegyehatárt jelző új közúti táblák.

2022 nyarán döntött a parlament az Alaptörvény újabb módosításáról, ebben szerepelt az is, hogy a megyéket újra vármegyének fogják nevezni. Az MTI több fotót is közölt a vármegyehatárt jelző új közúti táblák január 2-i cseréjéről; összesen 714 tábláról van szó.

Az átnevezésről szóló indoklásban akkor úgy fogalmaztak, hogy „a magyar közigazgatás alapvető területi egységei az államalapítástól kezdődően egészen 1949-ig a vármegyék voltak. A vármegye szó használatát a korábbi magyar alkotmányos és államigazgatási rendszerrel teljesen szakítani kívánó diktatórikus kommunista rendszer szüntette meg. A vármegye szó használatának visszaállítása a mai magyar jogrendbe biztosítja, hogy az ezeréves magyar államiság alkotmányos hagyományai e formában is továbbéljenek”.

Emellett úgy gondolják, hogy a vármegye szó használata a nemzeti összetartozás eszméjét, közös történelmi emlékeink megőrzését és egyben a magyar demokrácia nemzeti karakterét is erősíti. A kifejezéssel pedig jobban hangsúlyozható, hogy „a magyar államszervezés és államszerkezet központi gondolati motívuma a nemzeti szuverenitás és ezen keresztül az európai civilizáció sarokköveinek megvédése”.

Forrás: Index.hu

Fontos információ a Budapesti Közlekedési Központ honlapjáról

Az M3-as metró felújítása újabb szakaszához érkezett: január 23-án megnyitották a Ferenciek tere és a Deák Ferenc tér állomásokat az utasforgalom előtt. Így Kőbánya-Kispesttől már a Deák Ferenc térig lehet utazni a metróval. Ez azt jelenti, hogy Dél-Pest felől átszállás nélkül

elérhetővé vált a belváros, az M1-es földalatti, valamint az M2-es metró. A Deák Ferenc tér és a Göncz Árpád városközpont között továbbra is pótlóbusz közlekedik, a Nagyvárad téren pedig az állomás felújítása miatt továbbra sem állnak meg a szerelvények. Az M3-as metró felújítása a tervek szerint 2023. második negyedévében fejeződik be.

Változások az M3-as metró közlekedésében január 24-e, keddtől:

- Hétköznap napközben két szakaszon, Kőbánya-Kispest és a Deák Ferenc tér, illetve a Göncz Árpád városközpont és Újpest-központ között jár a metró. A Deák Ferenc tér és a Göncz Árpád városközpont között továbbra is az M3-as, illetve a Nyugati pályaudvar és a Göncz Árpád városközpont között az M3A metrópótló autóbusszal is lehet utazni.
- Hétköznap esténként és hétvégén továbbra is a Göncz Árpád városközpont és Újpest-központ között jár a metró, Kőbánya-Kispest és a Göncz Árpád városközpont között az M3-as pótlóbuszal közlekedhetünk.
- A Nagyvárad téren – az állomás felújítása miatt – a Kőbánya-Kispest és a Deák Ferenc tér között haladó szerelvények továbbra sem állnak meg. A tér környéke a Népligettől induló M30-as állomáspótló busszal, a belváros, illetve a Keleti pályaudvar felől a 2M és 24-es villamossal, a Semmelweis Klinikák felől gyalog, vagy MOL Bubival közelíthető meg.
- Továbbra is forgalomban vannak az észak-pesti és dél-pesti térségből a metrót elkerülő, alternatív eljutást biztosító járatok.

Forrás: Bkk.hu

Újévi hiedelmek, babonák, népszokások

Január elseje csak a Julius Caesar-féle naptárreform után, i. e. 153-tól vált évkezdő nappá, korábban az ókori Rómában március 1-én kezdődött az új év. A hiedelem szerint: ami az esztendő első napján történik, az majd az év folyamán is megismétlődik.

Ezért mindenki igyekezett csupa kellemes dolgot tenni. Tilos volt vitatkozni, bosszankodni, minden figyelmüket arra fordították, hogy kellemes és termékeny legyen az új esztendő.

Új év reggelén friss hideg vízben kellett megmosakodni, a kályhába csak azután volt szabad begyújtani.

Tilos volt baromfit / hogy valami el ne repüljön/, nyulat /hogy valami el ne meneküljön/, illetve halat fogyasztani /hogy valami el ne ússzon!/ A

sertéshús ugyanakkor a jólétet jelképezte. Azért érdemes ennünk, állították, mert a disznó előretúrja a szerencsét, ám azt csak a fül, a farok, a köröm és a csülök hozhatta.

Január elsején első étkezés gyanánt lencsét ettek, mert az a bőséget szimbolizálta. Aki így tett, annak az év során soha nem ürült ki a pénztárcája.

Sok háznál különféle apróságot főztek a lencsefőzelékbe, és az a leány, aki azt megtalálta, a babona szerint a következő esztendőben férjhez ment. Régi szokás volt az egész kenyér megszegése is, hogy mindig meglegyen a család kenyere.

Kerülendő volt viszont az év első napján a mosás, a teregetés, a varrás, a fonás, a takarítás, mert ezek akár a család egyik tagjának halálát is okozhatták.

Általánosan elfogadott hiedelem, hogy Újév napján tilos a szemetet kivinni a házból, mert vele együtt kidobjuk a jövő évi szerencsénket is.

Tilos volt kölcsönkérni és kölcsönadni is bármit, ahogyan orvost hívni vagy orvoshoz menni, mert akkor betegséggel töltjük majd a következő évet.

Ezen a napon szívesen bocsátkoztak jóslásokba is: például fokhagymakalendáriumot készítettek, melyből az év tizenkét hónapjának időjárását jósolták meg.

A tizenkét gerezd fokhagymába só tettek. Minden gerezd egy-egy hónapnak felelt meg. Amelyik gerezdben reggelre nedves lett a só, az a hónap is nedves lesz, sok eső vagy hó hull majd. A szilveszteri ólomöntésből viszont a lányok azt igyekeztek megtudni, ki lesz a férjük. Ha galuskába, gombócba vagy más nyers tésztaféle közepébe apró papírokat raktak, amelyeken egy-egy férfinév szerepelt, és azokat pontban éjfélkor bedobták a forró vízbe, az elsőnek felbukkanó férfinév leendő párjuk nevét árulta el.

Az óévtől mindig lármával, zajjal, kolompolással búcsúztak.

A zajkeltés ősi oka sokféle lehetett: például gonosz hatalmak vagy az óév elűzése. A patkó és a lóhere olyan szerencsehozó tárgyként éltek a köztudatban, amelyekkel védekezhetek a rossz szellemek ellen.

Forrás: ma7.sk

Mit ünneplünk január 6-án, vízkeresztkor?

Január 6. a karácsonyi ünnepek zárónapja, ezután kezdődik a farsangi időszak. Az ünnep liturgiában használatos elnevezése a görög Epiphania Domini, azaz Urunk megjelenése, a magyar vízkereszt elnevezés a víz megszentelésének szertartásából származik. (Az epifánia a görög

vallásban egy isten váratlan és érezhető, jót hozó megjelenése, a római császárkultusz idején a kifejezést az uralkodó, azaz a megtestesült isten ünnepélyes látogatására használták.)

A nyugati kereszténységben ez a háromkirályok, másképpen a napkeleti bölcsek ünnepe.

Először a 3. század végén jelent meg keleten, majd a 4. században nyugaton, mindig január 6-án. Mivel a 4. századtól Jézus születése, a karácsony keleten és nyugaton is elkülönült az epifániától, a vízkereszt azóta három jelentést hordoz: a napkeleti bölcsek eljövetelét, Jézus megkereszteltetését, illetve csodatételét a kánai menyegzőn.

Teológiai értelmezése: Jézus Krisztusban Isten jelent meg az emberek igazi Megváltójaként, az ünnep liturgiája Jézus hármasság megjelenéséről emlékezik meg.

A katolikus egyház ilyenkor tömjént és vizet szentelt, innen az ünnep elnevezése. Az ünnepi népszokások közé tartozott a csillagozás vagy háromkirályjárás hagyománya, a bibliai királyokat megszemélyesítő alakoskodók köszöntő felvonulása, dramatikus játéka. Az alakokat - a betlehemezés mintájára - gyerekek személyesítették meg. Legfőbb kelléke a csillag volt, amely mutatta az utat Betlehembe. Jellegzetes viseletdarabjuk a díszes papírsüveg. Minden esetben elénekelték a csillagéneket, melynek utolsó két sora így hangzik:

"Szép jel és szép csillag
Szép napunk támad."

Vízkereszt napján, január 6-án szokásban volt a szenteltvíz hazavitele is: a szenteltvíznek gyógyító hatást tulajdonítottak és minden betegségre használták, de hintettek belőle a bölcsőre, a menyasszony koszorújára, a halott koporsójára is. A következő januárig üvegben vagy nagy korsóban tartották, ami megmaradt a következő vízkeresztre, azt a kútba öntötték, hogy annak vize meg ne romoljon. A házakat vízzel és sóval szentelték meg, és a pap krétával írta a szemöldökfára a házszentelés évét és a G. M. B. betűket (Gáspár, Menyhért, Boldizsár). A népszokásokból mára jobbára csak annyi maradt meg, hogy ekkor szedik le a karácsonyfát.

Ez a nap egyben a nagyböjtig tartó farsangi időszak kezdete is.

Hossza változó, a nagyböjt kezdetét jelentő hamvazószerda időpontjától függ. Magyarországon a hozzá kapcsolódó szokások a középkorban honosodtak meg, a farsang elnevezése középkori német eredetű lehet. A közeledő tavasz örömménepe, egyben a tél és tavasz jelképes küzdelmének megjelenítése is.

Rítusai és hiedelmei főként a farsangvasárnaptól húshagyó keddig tartó három utolsó napra ("a farsang farkára") vonatkoznak. Ez a télbúcsúztató karneváli időszak, ilyenkor rendezik a híres riói és velencei karnevált,

Magyarországon a mohácsi busójárást. A farsang a párválasztás és az esküvők időszaka is volt, mert a nagyböjt időszakában már nem lehetett esküvőket tartani.

A bálokon és táncmulatságokon számos eljegyzésre is sor került. A lányok rokonaik közvetítésével bokkrétát adtak a kiszemelt legénynek, aki a farsang végén nyilvános színvallásként a kalapjára tűzte.

A farsangvasárnap utáni hétfőn tartották az asszonyfarsangot, amikor a nők korlátlanul ihattak, férfi módra mulathattak. Jellegzetes farsangi ételek a káposzta, a disznóhús és az elengedhetetlen farsangi fánk.

Forrás: Penzcentrum.hu

Nyolc érdekesség XVI. Benedek pápáról

Nyolc éven át, 2003 és 2015 között volt a katolikus egyház feje, mígnem idős kora miatti fogyatkozó erejére hivatkozva lemondott posztjáról XVI. Benedek pápa, eredeti nevén Joseph Aloisius Ratzinger német teológus-pap. 95 éves korában, 2022. december 31-én délelőtt 9 óra 34 perckor hunyta le örökre a szemét a vatikáni Mater Ecclesiae kolostorban. Temetése január 5-én, csütörtökön volt a Szent Péter téren, a szertartást Ferenc pápa vezette.

A néhai emeritus pápa életútjáról alább nyolc érdekességet olvashatnak:

1. Tudott repülni, de nem volt jogsija

Évekkel ezelőtt a Catholic News Agency (CNA) írt arról, hogy XVI. Benedek pilóta jogosítvánnyal rendelkezett. A Castel Gandolfo-i nyári rezidenciára előszeretettel utazott repülővel, amelyet természetesen ő vezetett. Ehhez képest sosem szerzett gépjárművezetői engedélyt, még csak autót vezetni sem tanult soha.

2. Náci katona volt

Bár a családja erősen ellenezte a nácizmust, az ifjú Joseph Ratzinger kénytelen volt csatlakozni a német haderőhöz a második világháború idején. Sosem vett részt harcban, majd az amerikai erők közeledtével dezertált Münchenhez közeli állomásáról. A tengerentúliak a szülei farmján állították fel főhadiszállásukat, majd amikor rájöttek, hogy Ratzinger náci katona volt, hadifogolytáborba szállították. Néhány hónapos fogságot követően engedték szabadon, egy tejeskocsin sikerült hazajutnia.

3. Legalább 7 nyelven beszélt

A mai napig kevesen tudják, hogy az anyanyelvén, a németen kívül folyékonyan beszélt angolul, franciául, spanyolul, latinul és természetesen olaszul, valamint portugál nyelven is megértette magát.

4. Előszeretettel gondozott kóbor macskákat

XVI. Benedek pápa rajongott a macskákért. Még bíboros korában arról ismerték őt szomszédai, hogy rendszeresen gondozott kóbor cicákat. Pápaként két macskát tartott, az egyiket Róma utcáin találta.

5. Plüssmackókkal aludt

Két plüssállatot is megtartott azok közül, amelyeket még az édesanyja készített neki. Amikor gyerekkorában komoly betegséggel küzdött, az anyja plüssmackókat varrt neki. Ezeket haláláig megtartotta.

6. Valóságos zongoraművész volt

Pápaként kiemelten fontosnak tartotta, hogy rendszeresen szakítson időt a zongorázásra. Előszeretettel játszotta Mozart és Beethoven műveit. Előbbiekről egyszer azt mondta: zenéje korántsem csak szórakozás; benne van az emberi lét egész tragédiája.

7. Többször is engedélyt kért a visszavonulásra

Az egyházban gyakori, hogy a papok 75 éves korban vonulnak nyugdíjba. Amikor Ratzinger bíborosként megközelítette az öregségi korhatárt, többször is engedélyt kért II. János Pál pápától, hogy felhagyhasson a Hittani Kongregációban végzett prefektusi munkájával. Könyvtáros szeretett volna lenni vagy olyan lassabb munkát vállalni, amely mellett bőven jut ideje a könyvírásra. Az akkori pápa minden kérelmét visszautasította, mígnem Ratzingert választották utódjául 78 éves korában.

8. Ő volt a 6. pápa, aki valaha lemondott a posztjáról

A történelem eddigi 266 pápája közül mindössze 6 mondott le önként a posztjáról. Köztük volt XVI. Benedek pápa is, aki idős kora miatti fogyatkozó erejére hivatkozva hagyta hátra a katolikus egyházfő szerepét. Előtte VII. Gergely pápa volt az utolsó, aki a korai 14. században lemondott tisztségéről, hogy ezzel véget vessen a nyugati egyházszakadásnak.

Forrás: Velvet.hu

Paul Alexander: az ügyvéd, aki élete legnagyobb részét vastüdőben töltötte

Ő az egyik utolsó ember a világon, aki még mindig használja az 1928-ban készült lélegeztetőgépet.

Szokatlan körülményei ellenére hihetetlenül teljes életet élt, és soha nem fogadott el kevesebbet.

Amikor Paul mindössze hatéves volt, beszaladt a családjához a texasi Dallas egyik külvárosában, és azt mondta az édesanyjának, hogy nem érzi jól magát. 1946-os születése óta normális, élénk és aktív gyermek volt – de most valami nyilvánvalóan nem stimmel.

Az orvos utasításait követve a következő napokat ágyban töltötte, hogy felépüljön, de a fiúnak egyértelműen gyermekbénulása volt, és nem lett jobban. Kevesebb mint egy héttel azután, hogy rosszul lett, nem tudott semmit megtartani, nem tudott nyelni vagy lélegezni.

A szülei végül a kórházba siettek, ahol csatlakozott számtalan más, hasonló tünetekkel küzdő gyermekhez.

Egy orvos megvizsgálta, és halottnak nyilvánította, de aztán egy másik megnézte, és adott neki még egy esélyt az életre.

A második orvos sürgősségi légszűrészt hajtott végre, és a műtétet követően a kisfiú egy vastüdőbe került. Amikor végül három nappal később felébredt, több sor, szintén vastüdőbe zárt gyermek között volt.

Az 1920-as évek végén feltalált gép volt az első, amely emberi lényt lélegeztetett. A korai időkben gyakran "Drinker-légzőkészülékként" emlegették. Nyaktól lefelé hermetikusan le van zárva, és a kamrában negatív nyomást hoz létre, amely levegőt szív a beteg tüdejébe. Ha túlnyomást hoz létre, a levegő ismét kiszorul a tüdőből, és a beteg kilélegzik.

1954-ben kiengedték a kórházból, de hamarosan rájött, hogy az élete drasztikusan megváltozott.

Egy Sullivan asszony nevű terapeuta segítségével, aki hetente kétszer látogatta meg, apránként javulni kezdett az élete. A terapeutája egyezséget kötött vele, hogy ha három percig képes "béka-légzést" végezni, egy olyan technikát, amikor a nyelvet lapítva és a torkot kinyitva a szájban tartjuk a levegőt, a vastüdő nélkül, akkor szerez neki egy kiskutyát.

Kemény munka volt, de egy éven belül Paul egyre több időt tölthetett a vastüdőn kívül.

21 évesen ő lett az első, aki leérettségizett egy dallasi középiskolában – kitüntetéssel! – anélkül, hogy fizikailag részt vett volna az órákon. Ezután a főiskolát tűzte ki célul, és több elutasítás után felvételt nyert a Southern Methodist Universityre.

“Azt mondták, túlságosan nyomorék vagyok, és nincs meg az oltásom” – emlékezett vissza.

“Két évig kínlódtam, majd két feltétellel felvettek. Az egyik, hogy beadatom a gyermekbénulás elleni védőoltást, a másik pedig, hogy egy diákszövetség vállalja a felelősséget értem”.

Ezután elvégezte a Southern Methodist Universityt, majd a University of Texas at Austin jogi karára járt. Letette az ügyvédi vizsgát, és ügyvéd lett Dallas-Fort Worth körzetében.

“És átkozottul jó is voltam!”

Még 30 éves bírósági pályafutása után is folytatta elfoglaltságát egy könyv megírásával, amelyet egyedül gépelt egy botra erősített tollal.

Paul vélhetően az egyik utolsó ember, aki él a majdnem elavult géppel. A 76 éves férfi éjjel-nappal a régi vastüdőjébe van bezárva, és élete nagy részét így töltötte.

“Utaztam vele – teherautóra tettem, magammal vittem. Egyetemre jártam vele, kollégiumban laktam. Ettől mindenki kiakadt” – mondta.

Paul, aki túlélte szüleit és idősebb testvérét is, most egy második könyvön dolgozik!

Azt mondja, azért tudott ilyen teljes életet élni, mert “soha nem adta fel”.

“El akartam érni azokat a dolgokat, amikről azt mondták, hogy nem tudom elérni” – nyilatkozta – “és megvalósítani azokat az álmokat, amiket megálmodtam”.

Forrás: Oszthatod.com

Látványos fotó készült a lélegző növényekről

A San Diegó-i Kaliforniai Egyetem biológusai kutatásaik során döbbenetes felvételeket készítettek a növények „lélegzéséről”.

A leveleken kifejlődő gázcsere-nyílásokból, azaz sztómákból négyzetmilliméterenként 150-200 található, és ezek a fő helyszínei a sejtlégzésnek, a párologtatásnak és a fotoszintetikus gázcserének.

A most vizsgált jelenséget korábban is megörökítették:

Leginkább egy szájra hasonlítanak, két zárósejt fogja össze a légrést, amely folyamatosan nyílik és zárul, a szén-dioxid és a páratartalom változásának hatására.

A folyamat megértése a kutatók szerint segíthet a tudósoknak abban, hogy olyan robusztus növényeket termesszenek, amelyek enyhíthetnek a

Föld élelmezési gondjain, és bónuszként a légkör szén-dioxid koncentrációja is csökkenhet.

Forrás: Index.hu

A Föld legcsendesebb helye, ahol senki sem bírta eddig 55 percnél tovább

Két évig tervezték és 2015-ben lett kész a világ legcsendesebb helye.

A Microsoft csendkamráját a vállalat redmondi központjában alakították ki. A világ legnagyobb szoftvercégének teljesen zajmentes szobájában 55 perc volt a leghosszabb eltöltött idő. A teremben uralkodó valóban néma csend egy idő után fülcsengést okoz a benttartózkodónak. A tökéletes csend és visszhangtalanság miatt idővel a mozgás is nehézkessé válik a helyiségben, ezért érdemes ülni maradni odabent. Ráadásul a zajtalan kamrához még a test is alkalmazkodik, így a saját szívdobogásunk mellett a gyomor vagy a tüdő hangjai is szabad füllel hallhatóvá válnak.

A tökéletesen hangszigetelt szoba hat réteg acélból és betonból épült fel, hogy minél jobban kizárja a kintről beszűrődő zajokat. A mennyezetet, a padlót és a falakat üvegszálalás ékek borítják, melyek megtörik a hanghullámokat még a visszaverődés előtt. A futurisztikus elemek nemcsak úgy néznek ki, mint egy sci-fi film díszlete, hanem kialakításuknak köszönhetően a hangok 99,999 százalékát el is nyelik. Ha mindez nem lenne elég: az egész kamrát rezgés csillapító rugókra építették, ami tovább némítja a teret.

A visszhangmentes kamra olyan jól sikerült, hogy a legcsendesebb hely világrekordját is tartja, mivel 20 decibellel csendesebb, mint amit az emberek hallanak.

A csendkamra remek terep az újfajta audiótechnológiák fejlesztésére.

A Microsoft egyik mérnöke szerint itt mérték például az Xbox fejlesztésénél, hogy az egyes alkatrészek szabad füllel alig hallható zajai valójában mennyire hangosak, de a konzol ventilátorait is itt szabályozták minél halkabbra.

Forrás: Szeretlekmagyarorszag.hu

Görögország csodája – a Korinthoszi-csatorna

Görögország hajós nemzet - több ezer éve szeli flottája a Földközi-tenger hullámain. A hatalmas Korinthoszi-félsziget több mint négyszáz kilométeres kitérőre kényszerítette a vízen erre közlekedőket, így már Periandrosz is elhatározta a hat kilométer széles földnyelv átvágását, de még Nérónak is beletört a bicskája a komoly építkezésbe.

A 6343 méter hosszú csatornát 130 éve ásták ki, a munkálatok az ókorihoz képest modern eszközökkel is 12 évig tartottak.

A munkálatok szervezője Türr István volt. (Róla azt érdemes tudni, hogy a 48-as forradalom és szabadságharc tisztje volt és Garibaldi oldalán az olasz egységért altábornagyi rangban küzdött).

A Gerster Béla tervei alapján még négy magyar mérnök segítségével épült csatorna nagy áttörést hozott a környék hajózásában. A tengerszint fölé mintegy 80 méterrel magasodó mészkőhátságot úgy vágták át, hogy a csatorna maga 8 méter mély és 24 méter széles árok lett.

A víz felett több közúti és vasúti híd vezet át, de a kezdő és végpontjánál található hidak különösen érdekesek - ezek a mélybe merülnek, ha egy hajó szeretne átkelni a Korinthoszi-csatornán.

A görög kormány fejlesztési tervei között szerepel a csatorna fenekének kiszélesítése, amit a jelenlegi gazdasági helyzetben uniós források igénybevételével valósítanának meg.

Forrás: utazom.com

A Halhatatlanok hídja a Huangshan hegyen, Kínában

A Taishan-hegy nemzetközi jelentőségű kulturális emlék, a taoizmus 5 szent hegyének egyike. 22 temploma sok látogatót vonz. Kínában a "Halhatatlanok hídja" kifejezés a természetesen kialakult boltívekre utal. A Tao tanítása szerint az ember elérheti a biológiai halhatatlanságot, ha megpróbálja.

Ezek az "égre rakott boltívek" az ehhez vezető utat jelentik

A Halhatatlanok hídja Kínában, a Tai-hegységben található. Hihetetlenül törékenynek tűnik, de valójában ez a természeti alkotás már több ezer éves, és nem valószínű, hogy a közeljövőben összeomlik!

Hatalmas sziklából áll össze ez a különös szerkezet. Kialakulásának pontos körülményei vitatottak, de a kutatók egyetértenek abban, hogy a jégkorszakban jöhetett létre.

Kívülről nem tűnik túl megbízhatónak. Ráadásul magasan a hegyekben található, közvetlenül a szakadék felett! A sziklákon azonban nyugodtan lehet sétálni. A lényeg, hogy ne nézzünk le!

Ez a hegység nagyon népszerű a turisták körében. Meg lehet szállni a területen, de csak szállodákban vagy motelekben, a sátrak állítása itt nem megengedett. Sok turistaútvonal van, a terep viszont gyakran meglehetősen nehéz, emelkedőkkel és lejtőkkel. Épp ezért csakis tapasztalt túrázóknak ajánlott. A táj itt csodálatos - szurdokok, hegycsúcsok, kanyonok. A helyi fenyők is híresek, közvetlenül a sziklákon nőnek.

A Huanshan-hegység területén található nemzeti park ösvényein járva több érdekesség is megfigyelhető. Séta közben például úgy tűnhet, mintha leszálnának elénk a felhők, hogy azokon lépdelhessünk. Aztán simán felemelkednek - a látvány egyszerűen hihetetlen.

További érdekesség, hogy a hegyek inspirálták a híres rendezőt, James Cameront a legendás Avatar film forgatásához, amely itt játszódik.

Számos útvonal vezet a Halhatatlanok hídjához, ezek egyike a puszta sziklába vájt lépcső. Felülről és alulról vasláncok és nagy szögekkel egymáshoz rögzített deszkák veszik körül. A közlekedésre szánt felület szélessége mindössze 30 cm, alatta pedig egy szakadék húzódik. Így alaposan meg kell nézni, hogy hová is lépünk - végül is a láncokon kívül nincs kapaszkodó.

Forrás: Peskiadmin.ru

A szemüveg története

Ibnal-Heitam (kb. 965-1040) arab tudós és csillagász volt az első, aki azt feltételezte, hogy egy csiszolt lencse segíthet, ha valaki látászavarral küszködik. Azonban csak évekkel később valósították meg a gyakorlatban az ötletét, miszerint egy üveggömb részeit lehet optikai nagyításra használni. Kötetét, az „Optika könyvét” 1240-ben fordították latinra, amit később sokan olvastak nagy érdeklődéssel szerzetesi körökben. Ekkor vált Ibnal-Heitam ötlete valósággá. A 13. században olasz szerzetesek hegyikristályból és kvarcból félgömbölyű lencsét készítettek, ami a szöveg fölé helyezve felnagyította a betűket! Ez az „olvasókő” igazi áldás volt az idősebb szerzetesek számára, jelentősen javított az életminőségükön.

Bár az olvasókövek sokat segítettek a mindennapi életben, nagyon messze voltak még a szemüveg mai formájától. Az ahhoz vezető út a híres muranoi üvegművesek találmányával kezdődött a 13. században. Murano

egy kis sziget Velencétől északra, amely sokáig az üveggyártás központjának számított. A cristallerik, azaz üvegművesek nem hagyhatták el a szigetet és az általuk megmunkált anyag összetételéről sem beszélhettek. Volt idő, amikor ezen szabályok megszegéséért halálbüntetés járt.

A 13. század végén a cristallerik hatalmas sikert értek el. Két domború lencsét csiszoltak, ezeket egy-egy nyéllal ellátott fa karikába helyezték, majd összekötötték egy szegeccsel. És íme: elkészült az első szemüveg! Meg kell hagyni, nem volt olyan része, ami a viselő arcához kapcsolódott volna. Ekkoriban ez jelentette a látáskomfort legjavát.

A szegecsszemüveg idővel eljutott Németországba is. A legrégebbi darabra az ország északi részében lévő Wienhausen apátságban leltek. Ahogy teltek az évek, az üvegművesek a szegecsszemüveg nyelét íveltre cserélték, a fa keretet pedig ólomra. Kialakult a maira erősen hasonlító szemüvegszár. Egyre változatosabb anyagokat használtak, a 16. századtól kezdődően bőrt, teknősbékapáncélt, szarut, bálnaszilát, vasat, ezüstöt és bronzot is megmunkáltak. Ezek természetesen olyan anyagok voltak, amit csak a tehetősebbek engedhettek meg maguknak.

A ma ismert és használt szemüveg végül a 18. század elején jelent meg. A látásjavító segédeszközöknél a legnagyobb problémát az illeszkedés jelentette. Vagy mindig csúszkáltak az orron, vagy csak nagy nehézség és bosszúság árán lehetett őket a helyükön tartani. A „fülszemüveg” vagy „száras szemüveg” egyik nagy előnye a korábbi formákhoz képest az orrnyergük és a száruk volt, amik a fül segítségével a helyén tartották az eszközt. A szár végéhez gyakran egy fém gyűrűt is rögzítettek a nagyobb kényelem érdekében. Ennek az első példányai Londonban tűntek fel, 1728-tól láthatók az angol optikus, Scarlett prospektusában. Az Egyesült Államokban is foglalkoztak tökéletesítésével.

Tudtuk-e, hogy 1784-ben Benjamin Franklin bifokális lencsét készített? Ezért hívják a bifokális lencsét „Franklin szemüvegnek” is.

A modern „száras szemüvegek” 1850-től kezdtek elterjedni. Alapvető kialakításuk lényegében változatlan maradt az elmúlt másfél évszázadban. A viselési komfort egyre javult, ahogyan jobb kialakítást találtak a száraknak, kényelmesebbek lettek az orrnyergék egészen addig, amíg a 20. század elején anatómiai szempontból elérték tökéletes formájukat.

Ekkor minőségük új csúcsra ért, de még mindig volt mit javítani a lencsék terén.

Az első pontszerű leképzést biztosító lencse, ami 1912-ben elsőpró látszerészeti forradalmat indított, lehetővé tette, hogy a viselő a lencse szélein át nézve is élesen lásson. Ezt az újítást megelőzően a szemüvegviselőknél forgatniuk kellett a fejüket, mert éles képet csak a

szemüveglencse középpontján át láttak. Ez az eredmény még napjainkban is kihat a látszerészet területére.

Forrás: Zeiss.hu

Hét titokzatos rejtély a múltból, ami valódi értelmet nyert

1. Rejtett monogram Leonardo Da Vinci Mona Lisaján

Leonardo Da Vinci egyik leghíresebb festményét a Mona Lisát számtalan rejtély övezi. Nemcsak azt nehéz kitalálni, hogy valójában mikor készülhetett és miért pont őt festette le, de azt is, hogy a festő elrejtett-e benne néhány kódot az utókor számára. Utóbbi kérdésre a válasz igen. Mona Lisa jobb szemében látható egy "LV" monogram, ami nagy valószínűséggel Leonardo Da Vinci nevét jelenti.

Ezen kívül Silvano Vinceti egy mikroszkóp segítségével apró betűket és számokat vélt felfedezni a festményen. A 72-es számot a háttérben meghúzódó íves híd alatt fedezte fel. Elmélete szerint ezek újabb nyomok, melyek segíthetnek kitalálni vajon mikor készülhetett a kép. A 72-es szám egyébként már nem egyszer feltűnt a történelem során. Állítások szerint a párizsi Eiffel-toronyba is 72 tudós neve lett bevésve.

A 72-es szám gyakran szerepel a Szentírásban. A Biblia szerint Jézus 72 órát töltött holtan, és ennyi ideig volt Jónás is a Nagy Bálnában. De a csillagászatban is többször lehet vele találkozni. A szimbolika szakértők szerint a 72-es szám valójában Isten Arca, így számos értelmezése és szimbóluma van a vallásban valamint a tudományban.

2. Michelangelo "Ádám teremtése" című festménye anatómiai képleteket rejt

Kétség sem férhet hozzá, hogy Michelangelo egyik legikonikusabb alkotása Ádám teremtése volt. Sokan nem tudják, hogy alkotója milyen sok művészeti ághoz értett. A szobrászat állt hozzá a legközelebb, de foglalkozott költészettel, építészettel, belsőépítészettel és festőművészettel is. Utóbbi esetében sokat hezitált, de a hosszas vívódás után megszületett Ádám teremtése, ami a Sixtus-kápolna mennyezetét díszíti.

1990-ben Frank Lynn Meshberger belgyógyász észrevette, hogy a festményen anatómiai ábrázolás látható. Pontosabban egy agy keresztmetszeti nézete. Mivel Michelangelo szobrászként értett az

anatómiához, így valószínűleg intellektualitásának jeleit akarta elrejtteni a festményében.

3. Az Amazonas rejtett ősi városai

Egykor emberek milliói népesítették be az egész Amazonas-medencét. Ősi civilizációk éltek Amazónia erdeiben. A múltban számos spanyol kalandor tartózkodott a vadonba annak reményében, hogy megtalálják Eldorádó városát. Rajtuk kívül más felfedezők is bedőltek a legendás városokról szóló történeteknek, ilyen volt például Z – Az elveszett város is.

Nem is olyan régen egy tudósokból álló csoport bizonyította, hogy ezek nem holmi legendák voltak. Egy képalkotó program segítségével képesek voltak átlátni az amazonasi esőerdőn és megtalálták a városok maradványait. Sajnálatos módon az ottani civilizáció teljesen elpusztult.

4. A Bermuda-háromszög rejtélye

Évtizedek óta az egyik legérdekesebb rejtélyeket magába foglaló hely a Bermuda-háromszög. Sokan beszéltek róla és próbálták megfejteni, mégis mitől lehet annyira titokzatos és egyben veszélyes. Egyesek azt állították, hogy a megmagyarázhatatlan eltűnéseket és katasztrófákat a terület rejtélyes erői okozták. A Bermuda-háromszög titkai azonban könnyen magyarázhatók az ott jelenlévő környezeti tényezőkkel.

Minden paranormális dolgot, ami a tengeren vagy a levegőben történt, a Bermuda-háromszögön áthaladó, rendkívül erős hurrikánok okoztak. Az óceán mindig is rejtélyes és veszélyes hely volt, főleg, ha rossz időjárási viszonyok alakultak ki, amihez navigációs problémák is társultak.

5. A kaliforniai Halál völgyében csíkokat húzó vándorló kövek rejtélye

A környékbeli emberek hosszú éveken át értetlenül álltak a Halál-völgyben található, Racetrack Playa néven is ismert, kiszáradt tómederben zajló dolgok előtt. A benne található, közel 318 kilogrammos kövek nagyjából 10 évente indokolatlan és váratlan vándorlásba kezdenek, hosszú nyomokat hagyva maguk után a sivatagban.

Az évek során számos elmélet született, de egyik sem bizonyult pontosnak. 2011-ben a Kalifornia-San Diegó-i Egyetem Scripps Oceanográfiai Intézetének kutatói úgy döntöttek, hogy végérvényesen megoldják ezt a rejtélyt. Két évbe telt, mire végül rájöttek a turpisságra. Kiderült, hogy télen a Racetrack Playa az esőzések következtében nagyon vékony vízréteggel töltődik fel, ami egy éjszaka alatt megfagy. Ezután még az enyhe szél is másodpercenként néhány centiméterrel arrébb csúsztatta a köveket. Így alakult ki a furcsa jelenség.

6. A húsvét-szigeti fejszobrok elveszett teste

Idáig elég sokan hitték azt, hogy a szobroknak nincs teste, de a valóság az, hogy van, méghozzá a föld alá temetve. Erre nem is olyan rég jöttek rá egy feltárás során.

A szobrokat, mint oly sok más dolgot a Földön, az idő múlása is befolyásolta. Torzójukat elrejtették a sziklák és az üledékek, ami tulajdonképpen segített a megőrzésükben.

7. Rejtett alak Pablo Picasso híres festményén

Sokak szerint a "Régi gitáros" egy kísérteties műalkotás, ami Picasso kék korszakában készült. Ha jobban megnézzük, egy nagyon halvány, szellemszerű női alakot láthatunk közvetlenül a gitáros nyaka felett.

Arról nincsenek információk, hogy ezek a festmények régi képek vázlataira kerültek rá, vagy szándékosan rejtette el őket a festékrétegek alá. Elképzelhető, hogy régen olyannyira szegény volt, hogy nem telt neki új festővászonra, így a megmaradt darabokat használta fel újra.

Forrás: Vilagunk.hu

Pókselymes tejet fejhetnek a kecskékből

A pókfonál kiváló anyag, hiszen könnyű, hajlékony és erős. Egyetlen gond van vele: minimális mennyiségben áll rendelkezésre, ezért a tömeggyártásban jelenleg nem használható. De mi van, ha pókgéneket ültetünk kecskébe?

Néhány éves történet már, de most sem haszontalan feleleveníteni a „pókkecske” históriáját. A nálunk is szívesen tenyésztett haszonállatok természetesen nem szánták rá magukat hálózövésre, kanadai tudósok viszont rájöttek, mivel lehetnek még nagyobb hasznára az emberiségnek. Kísérletképpen pókgéneket ültettek kecskébe, így akartak létrehozni mesterséges pókfonalat. Ez az anyag lágy, könnyű és hajlékony, mint a selyem, ugyanakkor ügyesen összeszöve ötször erősebb az acélnál.

Az arany hálózövő pók génjeivel „felturbózott” négylábúak küllemben semmiben sem térnek el társaiktól. A tejük viszont tartalmazza azt az értékes vízben oldódó proteint, amely a pókháló alapanyagául szolgál. A nagy áttörés még nem következett be, bár a pókfonál tömeges előállításának elérése olyan sikert jelentene, mint a harmincas években a C-vitaminé volt Szent-Györgyi Albert által.

Mire jó a mesterséges pókháló?

Sebészfonalat vagy golyóálló mellényt és ejtőernyőket éppúgy tudnának belőle készíteni, mint horgászszinórt és más hétköznapibb használati cikket. Miközben azonban a selyemhernyókat nagy tömegben is lehet tenyészteni, addig a pókok szigorúan védik a maguk területeit, és képesek akár felfalni is a betolakodó vetélytársaikat.

A speciális proteinnel dúsított kecsketej fogyasztásra nemigen alkalmas, de arra mindenképpen megfelelő lenne, hogy egy újabb nagy ugrást hajtson végre általa az emberi technológia.

Egyelőre az út elején járunk, hiszen jelenleg egy A5-ös lapnyi méretű „pókfonálszövet” előállításához 70 ember 4 évnyi munkájára, és 1 millió pók „nyersanyagára” volna szükség.

Forrás: szantoveto.blog.hu

A HÓNAP VERSE

Aranyosi Ervin: Január

Ebben az évben is ez az első hónap,
sosem áll a sorban, a legutolsónak.
Új év születése a születésnapja,
mindig ő az első, s ez hidegen hagyja!
Harmincegy napot él rövid életében,
ám újra születik minden egyes évben.
Nevét a kapukról, átjárókról kapta,
ünnepléssel indul el az Istenadta!
Lassan alakulgat ilyenkor az élet,
tőle várunk mindig jól kezdődő évet.
Ő a leghidegebb hónapunk az évben,
ilyenkor bízhatunk egy kis hóesésben.
Újévkor reményt ad, s új kapukat kitár,

reménnyel kecsegtet minket a Január!

Siketvakok Országos Egyesülete
Hungarian Deafblind Association

Székhely: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.
Levelezési cím: 1089 Budapest, Korányi Sándor u. 30.
Telefon: 06-1/209-5829
E-mail: siketvak@siketvak.hu
Adószám: 18061031-1-42

Összeállította, szerkesztette: Taskovics Adél